

කුඩකක්කුවිජ්ජිනධව ජාතකය

තවද මාගේ සිරෝ මාණිකාවූ සර්වඥයන් වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩ වසන සමයෙහි සැරියුත් ස්වාමීන් අරහයා මේ ජාතකය දක්වන ලද,

ඒ කෙසේද යත්

සර්වඥයෝ සැවැත්නුවර ඉඳ ජනපද වාරිකාවේ සැරිසරා වැඩ පෙරලා සැවැත්නුවරට වැඩිසේක. සැවැත්නුවර වාසී බොහෝ මනුෂ්‍යයෝ සර්වඥයන්ට ආගන්තුක සත්කාර කරම්භයි සිතා උපසාකවරු ධර්මශෝක නම් හික්ෂුකෙණෙකුන් වහන්සේ අතින් තමතමන්ට උවමනා විවාර පන්සිය සසියදාසයයි මේ නියායෙන් පාත්‍ර ඇරගත්තාහ. එක්තරා දුක්පත් මැහැලි උපාසිකාවක් එකම එකනමකට දන් පපයා විධාන කරවන වහන්දැ සම්පයට ගොස් මටත් දන් දෙන නියායෙන් එකනමක් සලස්වන්ට උවමැනවයි කියන්නා එසේවිනම් සැරියුත් ස්වාමීන්ගේ පාත්‍රය ගනුවය කිහ. යහපතැයි කියා එකියන මැලිඋපා සිතා සැරියුත් ස්වාමීන් වඩාගෙනවුත් යහපත්කොට වැලඳවුහ. එගම අනේ පිඬු මහසිටාණන් විශාඛා මහඋපාසිකාවන් කොසල රජ්ජුරුවන් ඇතුළුව බොහෝ උපාසිකාවරුන් එකී උපාසිකාවට බොහෝ රත්තරන් මුතුමැණික් දුන්නාහ. එකියන උපාසිකාවන් බලිව පොහොසත්වුව මේ කථාව ධම්මසභා මණ්ඩපයෙහි රැස්වූ මාළුවරුන් වහන්සේ කිය කියා වැඩ උන්තෙතට සර්වඥයන් වහන්සේ වැඩවදාරා මහණෙනි මා එන්නට පූර්ව භාගයෙහි කිනම් කථාවකින් යුක්තව උනුදැයි විචාරා වදාරා එපවත් අසා මෙසේ වදාළසේක.

යටගිය දවස බරණැස් නුවර බුහුමදත්ත නම් රජ්ජුරුකෙණෙකුන් රාජ්ජය කරණ සමයෙහි බෝධිසත්වයෝ උත්තරාපථයෙහි අස්වෙළඳව උපන්නාහ. එසමයෙහි බරණැස් නුවරටත් උත්තරාපථයටත් අතුරේ එක්තරා නියම් ගමෙක් ඇත, එ ගම ඉන්නා මැලිස්ත්‍රියක් ඇත්තාහ. එසමයෙහි අස්වෙළෙන්දු අසුන් පන්සියයක් ඇරගෙන බරණැස් නුවරට යන්නාහු මැලි ස්ත්‍රියකගේ ගෙයි කීපදවසක් රැඳුනාහ. එතන රැඳුනුගමනේ වෙලෙඹෙක් ආජාතීය සෛන්ධවයකු වැදුව, එකියන සෛන්ධවයා එකියන මැලි තමාට දරුකොට වඩවන්ටවන එකියන අස්වෙළෙන්දු කීප දවසක් සැතපිලා බරණැස් නුවරට අසුන් ඇරගෙන යන්ට වන්නාහ. එවිට එකියන ස්ත්‍රී කියන්නී මෙතෙක් දවස් මාගේ ගෙයිදී කා බී යනකලට මට කුලියක් නොදී යන්නේයයි කීය. එවිට අස්වෙළෙන්දු යහපත මැනියෙහි කුලියක් දෙමමැයි කිවුය. එවිට ස්ත්‍රී කියන්නී කුලියෙන් මට කාර්ය නැත. මාගේ ගෙයිදී උපන්නාවූ අස්පැටවා මටදෙන්නා පමණැයි කිහ. යහපතැයි කියා එකියන අස්වෙළෙන්දු අස්පැටවාදී ගියාහ. ඒ කියන මැලි ඒ අස් පැටවා කුඩු හා තණ හා බත්පෙරු කැඳ ආදීවූ දෙය කවා වඩන්නීය. මේ නියායෙන් කවා මුකුරුවූ අවස්ථාවට බෝධිසත්වයෝත් උත්තරාපථයේ සිට අසුන් පන්සියයක් ඇරගෙන බරණැස් නුවරට එන්නාහු ඒ වෙලාවට අජාතීය අශ්වයා වඩන මැහැල්ලගේ ගෙට නවාතැනට ආවාහ. ඒ වෙලාවට අජාතීය අශ්වයා තණ කන්ට ගියේය. බෝධිසත්වයන් ගෙනා අසුන් පන්සියයක් එකියන අජාතීය අශ්වයාගේ ඉලත්තියේ සුවද අසමින් හයින් ගෙට නොවැද දොරම සිටියාහ. බෝධිසත්වයෝ ගෙට වැද අම්ම මේ ගෙයි අස්සු ඇද්දැයි විචාලාහ. එවිට මැලි කියන්නී පුත මා දරුකොට වැඩු අසකුවිනා වඩා අස්සුනැතැයි කිහ. බෝධි සත්වයෝ අශ්වයා කොයිදැයි විචාලාහ. මැලි කියන්නී තණකන්ට ගියේය දන් දැක්කහැකියි කිහ. ඒ කියන අශ්වයාත් තණ කා ගෙට අවුත් තමා සිටින ස්ථානයට ගියේය. ඉවිට සෙසු අස්සු ගෙටවන්නාහ. බෝධිසත්වයෝත් එකී යන අශ්වයා දක මේ අශ්වයා අජාතීය අශ්වයයි කියා මා දත්හ. බෝධිසත්වයෝත් ඒ ගෙයි කීප දවසක් වාසය කොට බරණැස් නුවරට යනු කැමතිව මැහැල්ලට කියන්නාහු අම්මබරණැස් නුවරට යෙමි මේ කියන අශ්වපොතකයා මාගෙන් මිල ඇරගෙන මට දෙවයි කිහ. කුමක් කියන්නේද පුත දරුවනුත් මිල ඇරගෙන විකුනැද්දැයි කිහ. එවිට බෝධිසත්වයෝ කියන්නාහු අම්මා මෙනත ඉඳ දුක්විදිනා බලාත් මාලගවීනම් බොහෝ සුව විදිනේ වේද එසේ හෙයින් මටදෙන්නේයයි කිහ. ඒ ස්ත්‍රී මාගේ දරුවන් සුවවිදිනාවේද යහපතැයි කියා අජාතීය අශ්වයා බෝධිසත්වයන්ට දුන. බෝධිසත්වයෝත් ඒ අශ්වයා මිලකොට සතර පයට සාරදහසක් හා මුඛයට දහසක් වලිගයට දහසක් ඇතුළුව සදායක් වස්තුව හා ඒ ස්ත්‍රී සර්වාභරණයෙන් සරහා යහපත් වස්ත්‍රයක් ඇන්දුහ. එවිට ඒ අජාතීය අශ්වයාත් තමා වස්තුවට විකුටුහෙයින් මාගේ මැනියෝ මා මෙතෙක් දවස් වඩා වස්තු නිසා මා විකුටුපවයි අශ්වයා ඇඬුහ. එවිට මැලි ස්ත්‍රීන් පුත වික්ෂේප නොවන්නා තොප නිසා බොහෝ වස්තු ලදිමි. එසේ හෙයින් මේ කියන වෙළඳානන් කැට්ට යවයි කියා යවුහ. බෝධිසත්වයෝත් එකියන අශ්වයා ඇරගෙන සිතන්නාහු මේ අශ්වයා තමා අජාතීය නියාව දනිදෝ නොදනිදෝහෝයි සිතා එම ස්ත්‍රිය ලන්නාවූ තණ හා කුඩු හා බත්තපෙරු උළුකැන්ම ලූහ. එවිට අශ්වයා නොකැරේය. ඇයි තොප පළමු කණදෙය දන් නොකැරේ ඇයිදැයි කියන්නා එවිට අශ්වයා කියන්නේ තමාගේ තරම් පදම් නොදන්නා කෙනෙකුන් සම්පයේදී උන් කුමක්කලත් ඉවසෙයි තමාගේ තරම් පදම්

දන්තාවූ බ්‍රාහ්මණය නොප දැක්කදීත් මා කුඩුකන්ටයෝගාදැයි කීහ. එවිට බෝධිසත්වයෝ නොප පරීක්ෂා කරන්ට කෙළෙමි කියා ඒ අශ්වයාට මිහිරි අන්තපානලා එකියන අශ්වයා ඇතුළුව පන්සියයක් අසුන් ඇරගෙන බරණැස් නුවරට වැදී අවශේෂ අසුන් පන්සියය එක් ඇලයෙක සිටුවා අජාතිය අශ්වයාට බුමුතුරුණුලා වියම් බැඳ එක් ඇලයෙක සිටුවුවාහ. එවිට රජ්ජුරුවෝ බෝධිසත්වයන් අතින් විචාරන්තාහු ඇයි මේ අසුන් පන්සියය එක් ඇලයක සිටියදී මු එක්තෙතක සිට තෙමේ අසුන් පන්සියය නියාවට මේවඩිදැයි කීහ. එසේය දේවයන් වහන්ස මේ අසුන් පන්සියය නියාවට මේ වඩිය මේ අශ්වයාගේ ජවවේග බලාවදාළ මැනවැයි කියා මිනිසුන් පහකොට අශ්වයා පිට නැගී පාබේ අලහ. අසාගේ වේගයෙන් අසුන් කරින් කරගසා සිටෙව්වාසේ එක අස්වලල්ලක් මෙන් විය. නැවත බලාවදාලමැනවයි කියා දුවනවේග දන්වා අසා දිවන්ටවන. එවිට පිටුන් බෝධිසත්වයනුත් අසාත් නොපෙණන්ටවන. එවිට බෝධිසත්වයෝ අසා ඇරගෙන සෘර්ධිවුවාක් මෙන් වැටහේදෝහෝයි සිතා බඩු අවුරා රතු කඩක් බැඳගත්තාහ. ඒ වෙලේ අශ්වයා පාබේ අරින්ට වන්වෙලාවට රතු කඩක් වට ඇද්දාක් මෙන්විය. නැවත බෝධිසත්වයෝ බලාවදාරන්තේ යහපතැයි කියා මගුල්පත සටගොස් දියපිට නෙළුම්පතෙහි පාබේ අරින්ටවන්තාහ. එවිට අශ්වයාගේ කුරය තෙමෙන්තේත්තොවී නෙළුම්පත ඉරන්තේත් තොවී පාබේ අල, නැවත බෝධිසත්වයෝ අශ්වයාගේ ලඝුතවය පාන හු අසාපිටින් බැස අතින් අත ගසා අල්ලපෑහ. එවිට අශ්වයා තමාගේ සතුරකුරයම අල්ලපිට තිබිය. එවිට බෝධිසත්වයෝ කියන්තාහු ස්වාමනිනි මේ අශ්වයාගේ වේගය සමුද්‍රය කෙළවර කොට තිබෙනමුත් මුගේ වේගයෙහි අන්ත්‍රායක් නොපෙණෙයි කීහ. එවිට රජ්ජුරුවෝ බෝධිසත්වයන් කෙරේ සතුටුව මේ නියා අශ්වයෙකු දුන්තැනැත්තවුව රාජ්‍යයෙන් කැබැල්ලක් දෙමි කළුහුගසාදී අශ්වයා සිටිනාතැන තමන්ගේ රාජමැදිරියමෙන් සරහා තමන්ට ඇතියම්ම පෙරහැරකදී රැක්කැයි වදාරා කුඩකක්කුච්ඡිසින්ධව ජාතකය නිමවා වදාළ සේක. එසමයෙහි මැහැලිනම් මෙසමයෙහි මැහැලිමය, එසමයෙහි අජාතිය අශ්වයා නම් ශාරීපුත්ත ස්ථවිරය, එසමයෙහි රජ්ජුරුවෝ නම් ආනන්ද ස්ථවිරය, එසමයෙහි අස්වෙළදාව උපන්තෙමි බුදුවූ මම්මයයි වදාළ සෙක්.